

Tentoonstelling 'Omdat we de wind voor niks hebben, 40 jaar Strontrace' in het Fries Scheepvaart Museum Sneek van 10 augustus – 24 oktober 2013

Dit jaar wordt voor de 40ste keer de Strontrace gevaren vanuit Workum. Deze race met historische zeilschepen volgt de route waarlangs eeuwenlang vruchtbare mest van de Friese weiden naar de Hollandse bollenstreek werd gebracht. Tot ver in de twintigste eeuw was dit een heel gewone, zij het wat riekende, vracht.

De mest aan boord van de strontschepen is nu gelukkig gedroogd en keurig verpakt in zakken. Deze zakken worden in Warmond, het keerpunt van de race, verruild voor een symbolische hoeveelheid bloembollen voor de terugreis. De gehele route over het IJsselmeer en de Hollandse kanalen dient te worden afgelegd onder zeil of op spierkracht, alleen op het IJ is het gebruik van een motor toegestaan, daar is het zelfs verplicht. Sommige schepen bleken te groot voor de tocht naar Warmond. Zij kregen een eigen route, heen en weer naar Amsterdam langs diverse havens aan de voormalige Zuiderzee. Naar het eeuwenlange gebruik van beurtschepen voor het vervoer van kleine vracht en passagiers over de Zuiderzee kreeg dit evenement de titel 'Beurtveer'.

De Strontrace was een reactie op het snel veranderende Nederlandse landschap. In hoog tempo werd na de Tweede Wereldoorlog een infrastructuur aangelegd die uitsluitend was ingericht op het transport per auto en vrachtwagen. Het eeuwenoude netwerk van vaarwegen werd hierdoor langzamerhand overbodig en deels zelfs onbruikbaar. Het vervoer over water gebeurde nog slechts per motorschip. Het zeilend bedrijf verdween. Om te voorkomen dat het vak van zeilschipper zou uitsterven maar ook als protest tegen de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen in de transportsector, bedacht Reid de Jong, architect te Workum, in 1974 de Strontrace.

Hoewel de Strontrace, de Beurtveer en de nauw verbonden visserijdagen en het shantifestival Liereliet jaarlijks een enthousiast publiek trekken is de onderliggende boodschap nog steeds actueel. De oliecrisis van 1973 was de eerste kennismaking met de oprakende olievoorraden. Vervuiling en klimaatverandering maken dat er meer en meer wordt gezocht naar alternatieve methodes van transport. De schoenerbrik Tres Hombres vaart zonder motor regelmatig heen en weer tussen Nederland en de Caraïben. Op een kleinschalige manier laten zij zien dat de zeilvaart nog wel degelijk een serieus alternatief kan zijn. Plannen voor een modern zeilend vrachtschip zijn vergevorderd. Deze Ecoliner biedt een nieuw perspectief op een duurzame toekomst voor de vrachtvaart. Zeilen heeft toekomst: 'omdat we de wind voor niks hebben', aldus Reid.

Voor meer informatie kunt u contact zoeken met:
Fries Scheepvaart Museum, Kleinzand 16 Sneek
Contactpersoon: Jelle Koenen
(0515) 414 057
koenen@friesscheepvaartmuseum.nl
www.friesscheepvaartmuseum.nl